

บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

Role of Local Administrative Organizations toward Operation Promotion of Child Development Centers at Manjakhiri District, Khon Kaen Province

สุพัตร์ ทองจันทร์ (Supat Thongchan)*

เสาวณี ตริพุทธิรัตน์ (Saowanee Treputtharat, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและหาแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 40 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 คน ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 34 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากคณะกรรมการการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและกลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 แบบสอบถาม และระยะที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและมีการวางแผนการดำเนินงานและขั้นตอนที่ชัดเจน ด้านการบริหารงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มเติม ด้านการบริหารงานบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรคัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์ มีความอดทนและรักในอาชีพ ควรมีการสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาให้คำแนะนำด้านวิชาการ ควรเห็นความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร โดยการตั้งงบประมาณสำหรับการอบรมและการศึกษาของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรให้กำลังใจและติดตามการดำเนินงาน ประเมินผลการทำงานบุคลากร ควรให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้าร่วมการอบรมทักษะการปฏิบัติงานเพื่อนำความรู้มาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

Abstract

This research aimed to study role and to find the guidelines of developing role of local administrative organizations toward operation promotion of child development centers at Manjakhiri district, Khon Kaen province. Group of informants consisted of 347 persons including 40 administrators and 8 staff from local administrative organizations, 34 teachers from child development centers and 265 committees and parent of child development centers. Research instruments were separately used in two periods: questionnaire form for phase 1 and interview

คำสำคัญ: แนวทาง, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Keywords: Guideline, Child Center Development, Local Administrative Organization

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

form for phase 2.

Research findings were as follows:

Role of local administrative organizations, for overview of administrative affair, was found at “high” level of operation promotion of child development centers. For overview of budget management, it was found at “high” level of operation. For overview of personnel management, it was found at “moderate” level of operation.

Guidelines for developing role of local administrative organizations toward operation promotion of child development centers were as follows: For administrative affair, the local administrative organization should focus on it as well as plan the operation and process obviously.

For budget management, local administrative organizations should allocate budget for purchasing materials and instruments and other additional expenses. This budget should be separately allocated for each semester and the process of purchase should be clearly seen for avoiding any late step.

For personnel management, local administrative organization should accept experienced candidates with provability of endurance and love in career. Their operation should be interested and monitored as well as the evaluation of its result. They should have the opportunity at least twice a year to join the workshop of training working skill.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษาปฐมวัย แก่เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้เทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3 – 5 ปี ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553) ส่วนราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการในศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 7,520 แห่ง กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม) ดำเนินการในวัด / มัสยิด เรียกว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด / มัสยิด จำนวน 4,155 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ดำเนินการในโรงเรียน เรียกว่าการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 2,651 แห่ง รวมทั้งสิ้น 14,326 แห่ง ส่วนราชการดังกล่าวต่างมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กวัย 3 – 5 ขวบ ให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อศึกษาภาพในการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาเช่นเดียวกัน ต่อมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการได้ถ่ายโอนให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

จากรัฐบาล เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากร (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลายหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจในการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดมีจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 15 แห่ง (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอมัญจาคีรี, 2552) ไม่เคยมีประสบการณ์จัดการศึกษามาก่อน เมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต้องเตรียมความพร้อมและความเข้าใจในการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย โดยการดำเนินงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านมาบุคลากรทางการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการบริหารการศึกษาและมีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานที่ไม่ตรงกับสายงานจึงทำให้เกิดปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดังนั้นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ได้แก่การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553) ดังที่ จิระเดช ผาสอน (2550) กล่าวว่า บทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การย้ายที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสิ่งแวดล้อมพัฒนาวิชาการและหลักสูตร และการบรรจุการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ในแผนพัฒนาตำบล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นบทบาทหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะดำเนินการ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ว่ามีบทบาทตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด เพื่อหาแนวทางพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น และที่อื่น ๆ ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบรรลุปเป้าหมายของการจัดการศึกษาท้องถิ่นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างไร

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องตรงกันในการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดนิยามศัพท์ ดังนี้

1. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง หน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการบริหารงาน หมายถึง การจัดตั้ง ย้าย รวม ยุบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการปรับปรุงอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การให้บริการการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ การส่งเสริมวิชาการและกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์กับชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชน การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดสรร วิธีดำเนินการเบิกจ่าย งบประมาณเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและงบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าอาหารกลางวัน ค่าตอบแทนและค่าครองชีพของบุคลากร เงินประกันสังคมของบุคลากร ค่าวัสดุการศึกษา ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาลทุนการศึกษาและอื่น ๆ การดำเนินการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน

3) ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การสรรหา การเลือกสรร และการปรับสภาพของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนอัตราผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร การปฐมนิเทศ

บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การอบรมและการศึกษาดูงาน การนิเทศติดตามการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การส่งเสริมสนับสนุนให้ทุนการศึกษา การพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การปฏิบัติงาน การวางแผนงานด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กงานด้านบุคลากร งานด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย งานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน งานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย งานด้านธุรการและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรี / นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกเทศมนตรี / รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาเทศบาล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

5. ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

6. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหาแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 40 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 34 คน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและกลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 265 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ระยะที่ 2 มุ่งสำรวจข้อมูลเชิงลึกและยืนยันข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งผู้วิจัยจัดกลุ่มสัมภาษณ์ (Group Interview) จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ่ายโอนมาจากกรมพัฒนาชุมชน กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ่ายโอนมาจากกรมการศาสนา กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดตั้งเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน เกณฑ์คัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละกลุ่มจากผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จัดหมวดหมู่เพื่อหาความแตกต่าง ความเหมือนและความเชื่อมโยง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยวิธีการบรรยาย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ครั้งนี้ถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัด

1. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ศูนย์พัฒนาเด็กเปิดโอกาสให้เด็กเล็กทุกคนได้รับการศึกษา ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) โดยชุมชนได้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพและประเพณีของท้องถิ่นให้เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

มีการจัดสรรงบประมาณค่าอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน ครบตามจำนวนและเพียงพอกับเด็ก โดยมีการจัดสรรงบประมาณ ค่าพาหนะสำหรับนำส่งเด็กไปสถานพยาบาลมีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีจำนวนผู้ดูแลเด็กมีความมีความเหมาะสมกับ จำนวนเด็กเล็ก และมีการสรรหา / การเลือกสรร / การปรับ สถานภาพของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถูกต้องตาม ระเบียบ และมีความยุติธรรม โดยมีส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาตนเองโดยการให้ศึกษาดูงานนอก สถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและมีการวางแผนการดำเนินงานและขั้นตอนที่ชัดเจน และการรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนได้เข้าใจ เพื่อช่วยต่อการบริหารจัดการ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นควรตั้งงบประมาณของแต่ละส่วนให้สอดคล้อง ในการปรับปรุงและซ่อมแซมอาคาร และมีการจัดภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อมภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้น่าอยู่ จัดให้ มีการอบรมการจัดทำหลักสูตรหรือส่งครูผู้ดูแลเด็กไปอบรม พร้อมกันเพื่อที่จะได้มีความรู้มาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้มีการจัดสรรงบประมาณในการ อบรมผู้ดูแลเด็กเพื่อเพิ่มความรู้ในการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนเข้าใจ ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องการให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม ควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองกับเด็กได้ทำ ร่วมกัน ควรจะมีการติดต่อประสานงานให้ทั่วถึงกันจะได้ รับความรู้และข่าวสารได้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงกัน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งควรตั้งเป็นแนวทางเดียวกันใน การดำเนินงานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการ บริหารงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสรร งบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มเติม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรติดตามการเบิกจ่ายงบ งบประมาณเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรให้ความร่วมมือและ สนใจในการจัดหาเพราะเด็กกำลังจะมีความคิดจินตนาการ ควรจัดตั้งคณะกรรมการจัดหาสื่อที่มีความรู้ด้านการศึกษา เด็กปฐมวัย ควรมีการจัดสรรงบประมาณแยกเป็นภาคเรียน และมีขั้นตอนในการจัดซื้อที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ด้านการบริหารงานบุคคลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจ ะคัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์มีความอดทนและรักใน

อาชีพ ควรมีการปรับขั้นตอนการสนับสนุนอัตราและบุคลากร ในตำแหน่งอื่น ๆ ให้มีความรวดเร็วและทันต่อความต้องการ ควรมีการสรรหาบุคลากรที่รู้เรื่องเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาให้คำแนะนำด้านวิชาการ ควรเห็นความสำคัญในการพัฒนา บุคลากรโดยการตั้งงบประมาณสำหรับการอบรมและการ ศึกษาดูงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรให้ความ สนใจและติดตามการดำเนินงานประเมินผลการทำงาน บุคลากร ควรให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้าร่วมการอบรมทักษะ การปฏิบัติงานเพื่อนำความรู้มาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ ส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปรับปรุง อาคารและสถานที่ทั้งภายในและภายนอกให้สะอาด ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามมาตรฐาน ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และส่งเสริมให้เด็ก ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ช่วยแบ่ง เบาภาระของผู้ปกครองในการเลี้ยงดู องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในชุมชน เช่น สถานีนามัย โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กก็เข้าไปร่วมกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของ ชุมชน เช่น งานบุญประจำปีของชุมชน เพราะว่ากรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นได้ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ของตนเอง โดยการรับ การถ่ายโอนหรือจัดตั้งเอง โดยให้การสนับสนุนทั้งงบประมาณ ในในการสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือปรับปรุงอาคาร รวมถึงงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เพียงแต่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำเสนอโครงการของงบประมาณไป ยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ยุทธนา มิ่งเมือง (2549) ที่ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการบริการอาหารสะอาดปลอดภัย มีบุคลากรที่เพียงพอ ส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สิ่งแวดล้อมสะอาด

และปลอดภัย ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ ประเพณีของท้องถิ่นให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของ หรือกำลังกายให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาเด็กเล็กกับโรงเรียน สถานีนอนมัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพราะต้องการประกอบอาชีพของตนเอง หรือมีความเข้าใจว่าการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา มิ่งเมือง (2549) ที่ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี พบว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณตามจำนวนและเพียงพอกับเด็ก ทั้งในด้านอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอนทางการศึกษา โดยให้คณะกรรมการจัดหาซื้อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนให้ถูกต้องตามระเบียบและเกิดความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายุ่ ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมถึงค่าตอบแทนและเงินเดือนของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความเหมาะสม เนื่องจากงบประมาณในด้านอาหารกลางวัน และอาหารเสริม (นม) รวมถึงค่าวัสดุการศึกษาได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของงบประมาณรายหัว ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถนำงบประมาณส่วนนี้ไปใช้อย่างอื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ นางบังกฏ ดันทะกุล (2548) ซึ่งพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลยส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนการศึกษาในด้านโครงการอาหารกลางวันโครงการอาหารเสริม (นม) อุปกรณ์การศึกษาในโรงเรียน สิ่งก่อสร้างเพื่อปรับปรุง ข่อมแซมต่อเติมภายในโรงเรียน และการให้ทุนการศึกษา

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการสรรหาจำนวนผู้ดูแลเด็กเหมาะสม

กับจำนวนเด็กเล็ก มีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจนและสนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในระดับดี แต่ในด้านการวางแผนงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การสรรหาผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กหรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม เช่น แม่บ้าน นักการภารโรง รวมถึงการปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ก่อนเข้าทำงาน การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักมีปัญหาในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการสนับสนุนอัตราผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กและบุคลากรตำแหน่งอื่นค่อนข้างล่าช้า การพัฒนาบุคลากร เช่น การส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการอบรมทักษะในการปฏิบัติงาน การศึกษาดูงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ให้ความสนใจหรือมีความกระตือรือร้นน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ชาตชาติ ธรรมโธ (2550) ได้ศึกษาบทบาทด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลยังทะเลสาบ อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ธนชัย สุริหาร (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการวางแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีขั้นตอนที่ชัดเจน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในการดำเนินงานเพื่อง่ายต่อการบริหารจัดการ ควรจัดสรรงบประมาณตามสัดส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กในการปรับปรุงและซ่อมแซมอาคาร อาคารถ่ายเทได้สะดวก จัดภูมิทัศน์สิ่งแวดล้อมภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความน่าอยู่สวยงาม เหมาะแก่การเรียนรู้ของเด็กซึ่งตามทฤษฎีพัฒนาการของ Erikson กล่าวว่า วัยเด็กเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นตัวสำหรับเด็ก ถ้าหากสภาพแวดล้อมที่เด็กประสบอยู่มีความสุขเด็กจะมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตัวเอง รวมถึงการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอหรือจังหวัด โดยจัดให้มีการติดต่อประสานงานให้ทั่วถึง จะได้รับรู้ข่าวสารได้อย่างต่อเนื่อง และควรทำความเข้าใจ

เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนเข้าใจการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองกับเด็กได้ทำร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา แสนหล้า (2551) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ผลการจัดกิจกรรมทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานพัฒนาเด็กและเลี้ยงดูเด็ก ประชาชนในชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงดูเด็ก และมีความพึงพอใจต่อการบริการศูนย์พัฒนาเด็กมากขึ้น และอุษา พงษ์พิสุทธิธา (2540) ที่ศึกษาปัจจัยสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน พบว่า การปฏิบัติงานตามคำแนะนำของพัฒนาการความร่วมมือของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก และการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการบริหารงบประมาณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกจากงบประมาณที่เคยจัดสรรให้ เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม (นม) และควรให้ความร่วมมือสนใจในการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรวดเร็วทันต่อการใช้งาน มีขั้นตอนในการจัดซื้อที่ชัดเจน ควรมีคณะกรรมการจัดหาสื่อที่มีความรู้ด้านการศึกษาเด็กปฐมวัย โดยผู้ดูแลเด็กควรได้เข้าร่วมในการจัดหาสื่อด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา แสนหล้า (2551) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของศูนย์ฯ มีความคล่องตัวในการใช้จ่ายงบประมาณ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายควรระบุจำนวนเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อย่างชัดเจน

ด้านการบริหารงานบุคคล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีความอดทนและรักในอาชีพ สนับสนุนบุคลากรอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรวดเร็วและทันต่อการความต้องการควรมีการสรรหาบุคลากรที่รู้เรื่องเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้คำแนะนำด้านวิชาการ มีงบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการอบรมหรือจัดให้มีการอบรมการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การจัดการประสบการณ์การเรียนการสอนตามหลักสูตร งานวิชาการ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริกานต์ ทิมย้ายงาม (2550) ที่ศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ในด้านการพัฒนาบุคลากรควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาตนเอง เช่น เข้าร่วมฝึกอบรมหรือการศึกษาดูงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ด้านการบริหารงาน

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องและจัดให้มีที่ปรึกษาด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ดูแลเด็กยังขาดประสบการณ์งานด้านวิชาการ

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างกันในระดับอำเภอหรือจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในด้านการดูแลเด็กหรือด้านอื่น ๆ

ด้านการบริหารงบประมาณ

3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจนเหมาะสมกับจำนวนเด็ก และควรดำเนินการจัดซื้อในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อทันต่อการใช้งาน

ด้านการบริหารงานบุคคล

4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาให้คำแนะนำด้านวิชาการ โดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลของตนเองหรือในระดับอำเภอเพื่อพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่มี ความชัดเจนในหลักสูตรปฐมวัย

5) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะใช้ผลการวิจัยนี้ประกอบการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนา การตัดสินใจพิจารณาถึงความพร้อมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาเป็นโรงเรียนอนุบาลตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาพัฒนากระบวนการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะยกฐานะเป็นโรงเรียนอนุบาลตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะมียางด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ควรศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษา

แยกเป็นรายด้านโดยเฉพาะ เช่น การศึกษาความพร้อมด้านวิชาการ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนและรายละเอียดเฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น จะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- จิระเดช ผาสอน. (2550). **บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีศึกษา: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**.
- จรรยา แสงหล้า. (2551). **แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาลังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- ชาติชาตรี ธรรมโห. (2550). **บทบาทด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลยังทะเลสาบ อำเภอยุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- ชัยนถ อุ่นแก้ว. 2550. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสะโตก อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- นางบงกฏ ตันทะกุล. (2548). **การสนับสนุนการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**.
- ยุทธนา มิ่งเมือง. (2549) **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**
- รณชัย สุริหาร. (2546). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- ศิริกานต์ ทิมย้ายงาม. (2550). **คุณภาพชีวิตการทำงานของครูดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา**.
- สมโชค กางรัมย์. (2549). **การพัฒนาศักยภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าเลไลย์ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแม่จาศรี. (2552). **รายงานสรุปผลการดำเนินงาน ประจำปี 2552. ขอนแก่น: สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแม่จาศรี**.
- อุษา พงษ์พิสุธา. (2540). **ปัจจัยที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กตามโครงการพัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนศึกษศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**.